

Ca-Nostra

EPOCA SEGONA
ANY VI : NÚM. 61

SETMANARI MALLORQUÍ
Inca, 15 de Mars 1924

Redacció i Administració
Murta, 5. - Inca.

La 7ª Conferència del Circol d'Obrers Catòlics

Mossen Francesc Garau

La va donar diumenge aquest il·lustrat sacerdot.

El tema va esser: **L'homo.**

Ens consta que un dels estudis preferits per Mn. Francesc Garau és el de l'origen de l'espècie humana. Aquests coneixements que poseeix el nostre orador, units a la seua vasta cultura i dots regonescudes d'eloqüència ens auguraren una dissertació ben atractiva. La seua amenitat va demostrar-se en l'interés desplegat per l'auditori a seguir-lo en les idees que exposava.

Molt s'ha dit i molt s'ha escrit de l'homo, però, així i tot, va revestir una gran actualitat per la creència vana que, sobre el nostre origen, va esteguent-se i dominant en el públic vulgar.

Aquesta mateixa idea va esser marcada pel conferenciant al explicar el perquè de la seva presentació a la tribuna.

Analisem un tant el plà de la conferència, que, per cert, al nostre entendre, va esser constituït i ordenat de lo més perfectament.

Teorias sobre l'origen de l'homo. El conferenciant en presenta dues a): La creació feta per Deu, fundada en els versets del *Gènesis*, que s'amollen a la realitat objectiva de les operacions humanes; b): La teoria de l'evolució.

Al estudiar aquesta darrera entra a diferenciar els noms de *evolució*, *transformisme* i *descendència*, que segons els sentits ontogenètic i filogenètic li han donat els mal anomenats sabis del naturalisme.

Passa a tratar de l'evolució aplicada a l'homo fent notar que el seu fundador no és En Darwin, puïç que altres ja l'hi havien aplicada abans d'ell. En Darwin va lograr que aquesta teoria fos admesa pels científics, cosa que no havien conseguida ni En Lamarck ni N'Hæckel, ni tots els corifeus del seu temps.

Al estudiar-la, se fitxa principalment en la lluita per l'*existència* que, segons l'evolucionisme, va esser la causa i la norma del canvi morfològic.

Parla el conferenciant del *monisme*, exposant el seu desplegament i les bases en que se fundaren N'Huxley i N'Hæchel per sostenir la nostra descendència de la mona. Aquestes dues bases, *eternitat de la matèria* i *generació espontànea*, varen esser bellissimament refutades per Mn. Garau, valguent-li repetits signes d'aprovació de tots els oients.

Una vegada fitxada l'impossibilitat de les teories d'aquets filòsofs, entra a estudiar l'homo tal com és, desglosant els seus elements constitutius: ànima i còs.

Prova l'existència de l'ànima per les manifestacions intel·lectuals de l'homo de que estan mancats tots els altres essers de la Natura.

Respòn a la pregunta de si l'ànima és esperit o matèria, mostrant com per les seues manifestacions d'ordre espiritual, reclama una naturalesa espiritual que li du, com a conseqüència, la seua immortalitat.

I aquí va acabar la conferència.

Tan hermosa dissertació fou una llàstima que no fos escoltada per tota aquella gent que, enlluernada amb l'oripell de les falses teories que ridiculisen la nostra essència, creu possible l'afirmació de certa pseudociència noucentista, quand la ciència vertadera l'ha enderrocada per ridícula i extravagant.—L. M.^a D.

CANÇÓ DE MARÇ

I

Sortiu fadrines, sortiu
a collir espàrecs tendres,
que la vella cançó diu
que els espàrecs menen gendres.

Sortiu tot cantant a chor
pel pujol i per la plana,
que el tarongerar en flor
una cançó vos demana!

El blat està eixarcolat
i l'oliva espigolada;
el tord ja se n'és anat
i l'oronella és tornada.

Treis els botons d'esfalt viu,
l'escambrai i l'endiana,
que ja s'acosta l'estiu
si és que el sol no m'engana...

Ja fan niu els rossinyols,
que per nius fa el temps aposta:
donzelles, cosiu llençols,
que el temps de nocés s'acosta!

II

Fadrines posau-hi esment
a collir espàrecs tendres,
que si la cançó no ment
els espàrecs menen gendres.

Mes no us deixeu enganxar:
l'esparaguera és traidora...
Fadrina que hi vol anar,
alerta a deixar penyora!

L'amor sempre està despert
i sap totes les dreceres.
Fins quan dorm tè un ull obert
com les llebres penyaleres...

GUILLEM COLOM.

† NOSTROS AMICS DIFUNTS

D. Vicens Enseñat

Victima de un atac de apoplegia que li ha durat 24 hores, morí dissapte passat, dia 9 de març, l'important fabricant de teixits don Vicens Enseñat.

La seva soptada mort ha causat forta impressió per les moltes relacions socials que tenia, i més perque el seu nom estava lligat amb el progrés industrial de la població inquera.

La seva fàbrica de teixits, que comensà modestament amb alguns telessos mecànics, avui es troba a una altura envejable, tant per la seva importància com per la confecció de les teles que són preferides a molies altres per la seva bondat. L'homo aixis, que, per les seves pròpies forces, ha sabut aixecar una indústria a un poble, i en sa conseqüència, ha donat a guanyar molts de bocins de pa, sense que els seus procediments hagen produït una vaga entre sos treballadors, un homo aixis, repetim, és mereixador de lloa i que el seu nom sia pronunciat amb veneració.

Aquests sentiments de estimació i simpatia bé s'han manifestats en els diferents actes fúnebres que s'han celebrats en sufragi de la seva ànima. Al transportament del cadàver el Cementeri hei anaren ses obreres portant llum formant llargues fileres. Sos treballadors portaven son baül, rellevant-se, seguidament. El cotxe mortuori

solament portava les corones que sos dependents i altres li havien ofrenades. Després de la Creu Parroquial, seguia una multitud incontable de gent, seguint els seus fills i demés endolats.

El renou de ses màquines i telessos aquesta setmana ha permanescut callats pel dol de son amo, mentrestant sos obrers i obreres han assistit als suntuosos oficis funerals, celebrats en diferents dies a nostres quatre esglèsies.

De veres nos associam al plant de sa distingida família per pérdua tant irreparable. Que Deu el tenga en la glòria.

Dia 2 de febrer morí repentinament donya Francisca Ferrer de edat de 84 anys, que havia vingut a Inca a passar uns parel de dies en sos nebots, la família del nostre amic don Pere J. Fornés, mestre nacional d'aquesta ciutat.

Enviam nostro afectuós condol al Sr. Fornés i la seva bondadosa senyora, a qui desitjam molts anys de vida per porer pregar per la difunta. Al cel sia.

Cronica d'Inca

Dia 12—Moltíssima de gent d'Inca va a visitar la esquadra anglesa que està dins la bahía de Pollensa. Seguit, seguit passen autos per Inca dels pobles de ponent que es dirigeixen a veurer-la.

Dia 3—En el camp del Futbol de la Constancia es fa un partit entre anglesos de la tripulació de l'esquadra i el primer equip de dita societat.

A Inca, per tal motiu, ha comparagut immensa gentada, lo mateix que si se tractàs d'una cursa de braus. El Batle, don Miquel Pujades, amb una representació de l'Ajuntament presidia la jugada.

No estranyà a ningú que els anglesos fessen quatre goals i els d'Inca un, per la

superioritat que els primers tenen del sport sortit de la seva nació.

—Se ha anunciat als veïns del carrer del Comers els temps hàbil per poder pagar el segon plàs de ses respectives quotes, senyalades per la reforma feta demunt la llei d'en Ventosa.

—Cridats pel Sr. Batle, els abonats de la telefonia, han tengudes varies reunions a la casa Consistorial per a tractar de l'impost que se exigeix per les conferències entre poble i poble de Mallorca.

De resultes d'aquestes reunions se ha dirigida una exposició al President del Directori, Primo de Ribera, fent-li historial de l'establiment de la ret insular, recalcant especialment les promeses fetes pels pobles de Mallorca i que han complit els Ajuntaments que han posat la telefonia, com an el d'Inca que li costà més de 15.000 pessetes i el de Sineu unes 8.000. La exposició fa notar, també, que això són uns compromisos jurídics entre els pobles de Mallorca i l'Estat per venir a la conclusió de lo im procedent que és el recàrrec que la telefonia exigeix dels seus abonats.

—La setmana passada partiren per Africa molts de sargents i suboficials, del regiment d'Inca, entre ells, els nostros amics don Jaume Fuster, don Elies Bellés i don Gaspar Llopis.

Deu els guard de perills i tornin bons i sans.

—En nostra Parroquia es fa la novena de Sant Josep en Nostramo i predicada pel Pare Coromé, Mossèn Matas. Hi assisteix molta gent.

—A Sant Francesc, fa els sermons coremals, els dijous i diumenges, el Reverent don Juan Francesc Arjona, Cura Castrense. Com és natural, predica en la llengua castellana.

Si el vici és lo dolent, la exegeració de la virtut és un error; perque abdós són vicis i fan a l'home inservible pels assumptes humans.

FRANCISCANES

MISSA NOVA

En la esglèsia de sant Francesc dia 6 d'abril, diumenge de passió, de la present corema, cantarà sa primera missa fra Miquel Llompart Ramis, de Llubí. El motiu d'haver-se elegit la nostra ciutat per aquesta aconteixement és degut a l'avinentesa del poble de Llubí amb nostre convent franciscà, a mes que fra Miquel és conegut a Inca per haver-hi possat alguns anys durant els seus estudis de sa carrera eclesiàstica.

PEREGRINACIO FRANCISCANA

Llegim pels periòdics la notícia, que la peregrinació franciscana de Mallorca, organizada, enguay, pels Pares Franciscans de la Tercera Orde Regular, se ha d'efectuar dia 18 del Maig vinent, i que ha d'anar a visitar la Nostra Senyora de Sant Salvador, de Artá. Es d'esperar que la Germandat d'Inca hei aportarà un grós contingent de terciaris, encara que sia un poble llunyà, atenant que arriba allà la via de ferro de Mallorca.

Garbes i Gavelles

LA BANDERA FILIPINA

Copiam de «El Sóller».

Es ben curiosa la llei que acaben d'aprobar el Senat i la Cambra dels representants de Filipines sobre de las banderes: Lletgiu:

«Artículo 1. La bandera comunmente conocida por Bandera Filipina se adopta por la presente como la bandera oficial del Gobierno de las Islas Filipinas, y su uso público, ocupando el lugar inmediato al que corresponde a la bandera de los Estados Unidos, es por la presente ordenado para representar al Gobierno de las Islas Filipinas tanto por mar como por tierra.

Art. 2. Siempre que la Bandera Filipina

sea enarbolada en público, juntamente con la bandera Americana, ambas serán izadas y arriadas al mismo tiempo. La bandera Americana deberá colocarse sobre la bandera Filipina cuando ambas se hallen en una línea vertical y a la derecha de ésta y a la misma altura, cuando sean enarboladas en línea horizontal. La Bandera Filipina recibirá los mismos honores y respetos que las leyes y reglamentos vigentes prescriben, o que en adelante se prescriban, para la Bandera Americana».

RELIGIOSA ARTISTA

Copiam d'un periòdic autorizat, el següent solt: «En un convent de Germanes francescanes, d'Egipte, s'hi troba una religiosa que s'ha revelat com artista pintora de primer orde. La Superiora del convent ha presentat al Papa varies pintures de la jove religiosa, que han sigut considerades com verdaderes obres mestres, per una Comissió de pèrits en l'art. El Papa encarregà que li fossin fets per la religiosa dos retrats, i tans bells els trobà, que els oferí com a regal als sobirans anglesos. La religiosa artista, no ha volgut donar el seu nom, ignorat fins pel mateix Sant Pare.»

Segells de goma i de metal

de forma elegant i molta durada.
Com també plaques de metal esmaltat en colors.

Les vos serviràn an el nostro Establiment.

Apuntes de Geografía general y de Europa

adaptados al programa que para esta asignatura rige en el Instituto de Palma.

Venta: en las librerías escolares

Tip. Durán.—INCA.